

ชื่องานวิจัย	:	รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม
ชื่อผู้วิจัย	:	นางจรุญ จารุสาร
ปีที่ดำเนินการวิจัย	:	ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม 3) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม และ 4) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในระยะนี้ ประกอบด้วย คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 198 คน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้รับวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยระยะนี้ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 16 คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 219 คน และระยะที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างครู 16 คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 219 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินสมรรถนะ (ก่อน-หลัง) แบบประเมินทักษะการคิด และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยมีผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกฉบับ และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.91, 0.95, 0.94, 0.76 และ 0.95

ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PIN_{Modified}$) สถิติค่า t และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในส่วนของสมรรถนะที่มีค่าลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด 8 สมรรถนะ คือ สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ สมรรถนะการมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี และแสวงหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง สมรรถนะการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สมรรถนะการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สมรรถนะการเป็นมืออาชีพ และเป็นแบบอย่างที่ดี สมรรถนะการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ สมรรถนะการเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ และสมรรถนะการเป็นนักประเมินที่ดี องค์ประกอบในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม มีส่วนประกอบที่สำคัญ 7 ส่วน ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ โดยประกอบด้วยรูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างกันแต่ละสมรรถนะ คือ การสอนงาน ระบบพี่เลี้ยง การฝึกอบรม และการให้คำปรึกษา ที่มุ่งพัฒนาองค์ประกอบของสมรรถนะ 4 องค์ประกอบ คือ ความรู้ ทักษะ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 5) กลไกการสนับสนุน คือ การสนับสนุนขององค์กร การพัฒนาตนเอง และการติดตามและประเมินผล 6) แผนภาพของรูปแบบและการนำไปใช้ และ 7) ประโยชน์ที่ได้รับ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16$) และความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($M = 4.40$) 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม พบว่า ผู้เข้ารับการทดลองมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ ส่วนผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.53$) และผลการประเมินทักษะการคิดของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดหลังเข้ารับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการเข้ารับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ 4) ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม พบว่า ครูมีความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

(M = 4.53) และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนวัดเขมาภิรตารามตาม
ความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.45)